

stille Døren foreløbig paa Aflm. — Hvad der for en Del har foranlediget mig til at begære Ordet, er en Udtalelse, der foreleden faldt fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds (M. Klausen), en Udtalelse, som efter min Mening ikke passede til den Sag, den var sat i Forbindelse med. Det ærede Medlem anbefalede den Gang sit Forslag om at forhøje Lønnen for Arbejderne paa Kjøbenhavns Toldbod, og da han af Ordføreren blev anmodet om at tage sit Forslag tilbage, sagde det ærede Medlem: Nej, jeg ønsker, at Arbejderne ud over Landet skulle se, hvordan en saadan Afstemning vil falde! Denne Udtalelse blev imødegaaet af den ærede Ordfører, det ærede Medlem for Ribe (Bust), idet han sagde, at hvis det ærede Medlem vilde reformere paa dette Omraade, begyndte han efter hans Mening fra den seje Ende, saa begyndte han netop der, hvor Trangen ikke var størst, idet der var mange Landarbejdere, som vare langt mere trængende end de Arbejdere, der da var Tale om. Jeg er fuldstændig enig med det ærede Medlem for Ribe i hans Betragtning. Det har altid, særlig naar der fra socialdemokratisk Side har været stillet Forslag om at forhøje Lønnen for de under det offentlige forterende Arbejdere — Forslag, jeg i mange Tilfælde har været med til at stemme for — været med en vis Selvsbebrejdelse, at jeg har stemt for dem, idet jeg var vidende om, at der var mange i vort Samfund, der trængte mere. Her er nu et Forslag, hvor netop — som det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 2den Valgkreds den Gang udtalte — Landarbejderne skulle have Lejlighed til at se, hvem der vil stemme for et godt Forslag, særlig til Gavn for dem, der trænge stærkest. Der er ingen Tvivl om, at den Klasse i vort Samfund, der maa udføre det strengeste Arbejde for den mindste Løn, netop er Landarbejderne. I hvorvel jeg har kunnet unde Arbejderne paa andre Omraader højere Løn, har jeg dog aldrig været i Tvivl om, at Landarbejderne ere de Folk, der leve mest paa Livets Skyggeseide, og særlig gælder det dem iblandt dem, der ikke have noget Hus eller Hjem for sig selv, men maa søge Husly ved at stifte Nar for Nar, hvilket tit og ofte maa føre til, at de ikke kunne staa Arbejde, naar de komme hen til en fremmed Egn, og da Arbejdslønnen er saa lille, er det umuligt, at de nogen Tid af Aaret kunne undvære noget til at lægge op. Naagt jeg nu ikke er fuldt ud tilfreds med Forslaget, er der ingen, der med større Glæde stemmer for det end jeg, og jeg vil sige det ærede Udvalg og særlig dets Flertal en hjertelig Tak derfor. Medens der om et

andet Forslag, der var for foreleden, og det efter mit Synspunkt med Rette, blev sagt, at det var bygget vel meget paa Overfladen og hvilede vel meget paa Teorier, gælder akkurat det modsatte om dette Forslag, det hviler paa praktiske Erfaringer og nøje Kendskab til Sagerne. Det vidner om, at de Mænd, der have haft med det at gøre, have haft saa megen Kærlighed til det, at skønt de vel have tænkt at stille større Forordringer, have de dog bøjet sig, naar det ikke kunde være andet. Altsaa, jeg takker det ærede Udvalg for det Arbejde, det har gjort, og nærer det sikre Haab, at selv om Sagen skal møde Vanstieligheder paa sin Vej, hvad den nok vil, ville disse Vanstieligheder dog blive overvundne af det Villigheds- og Kædsfærdighedskrav, der ligger i selve Forslaget.

**Ordføreren (M. Pedersen):** Jeg vil gerne over for den højtærede Landbrugsminister omtale med et Par Ord den Bestemmelse i § 6, som omhandler Ekspropriationen. Naar Udvalget er gaaet til at indføre en saadan Ekspropriationsbestemmelse, saa vil jeg erkende, at det ikke fra Udvalgets Side, saa vidt jeg har opfattet det, egentlig opfattes som en af Hovedbestemmelserne i dette Forslag. Det have vi vist ikke gjort; men paa den anden Side har det haft sine store Vanstieligheder for os at undgaa at faa en Ekspropriationsbestemmelse indsat. Af det Materiale, som Landbokommissionen har staaet til Bjeje, fremgaar det tydelig og bestemt, at det i mange Egne af Landet har vist sig at være vanstieligt at staae Jord, og man ser paa Kort 2, som er vedføjet Landbokommissionens Betænkning, at der paa Sjælland er mange store Pletter og ogsaa paa Fyn og i Jylland, hvor det viser sig af Sogneraadenes Besvarelser paa Spørgsmaalet om Ustieligheden af at staae Jord, at det har haft sine store Vanstieligheder paa vide Egne at staae Jord til Bjeje. Derfor vilde det være vanstieligt for Udvalget at vedtage en Lov, naar det paa Forhaand er givet, at den i mange Kommuner ikke vil kunne gennemføres, og naar den højtærede Minister mener, at dette er et Spørgsmaal, som særlig vedkommer den enkelte, som ligger i den enkeltes Interesse, mener jeg dog, at efter de Undersøgelser, som Landbokommissionen har iværksat, viser det sig, at det netop i disse Kommuner, hvor der er den største Trang til at staae Huslodder, er umuligt at staae dem, hvis vi ikke have en Ekspropriationsbestemmelse, og saa vil den højtærede Minister indse, at det har haft sin store Vanstielighed for Udvalget — om end vi have været villige til og ønskede at komme